

KRAJSKÁ PROKURATÚRA ŽILINA
Moyzesova 20, 011 04 Žilina 1

Číslo: Kv 61/17/5500-28
EEČ: 2-36-60-2019

Žilina 20.03.2019

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. XXXXX

Trestný čin: prečin: zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 odsek 1 písmeno b Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor trestného oddelenia Krajskej prokuratúry Žilina

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 odsek 1 písmeno b Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

v tom čase ako starosta Obce XXXXX vydal listiny označené ako "Povolenia", a to zo 04.09.2013 a zo 16.09.2014 pre spoločnosť XXXXX na skladovanie odpadu (okrem iného aj popolu, škváry a prachu z kotlov, popolčeka z uhlia, bituménových zmesí, kameniva z vysokopecnej strusky) na pozemkoch v kat. úz. XXXXX parc. č. KN 2625/1 a KN-C 2625/8, t.j. fakticky súhlasil s vytvorením skládky, a to v súvislosti s uzatvorením zmluvy o dielo, na základe ktorej mala spoločnosť XXXXX získať presne neustálený prospech a Obec XXXXX mala obdržať sumu 1,50,-€ bez DPH za 1 tonu navezeného odpadu.

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Na základe pokynu prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina č.k. 3 KPt 52/16/5500-18 ešte z 02.05.2016 bolo začaté uznesením vyšetrovateľa OR PZ

Čadca ČVS:ORP-388/1-VYS-CA-2015 zo 16.05.2016 trestné stíhanie vo veci podozrenia z prečinu Zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v tom čase starosta Obce XXXXX vydal povolenia zo 04.09.2013 a zo 16.09.2014 pre spoločnosť XXXXX na skladovanie odpadu (okrem iného aj popolu, škváry a prachu z kotlov, popolčeka z uhlia, bituménových zmesí, kameniva z vysokopečnej strusky) na pozemkoch v kat. úz. XXXXX parc. č. KN 2625/1 a KN-C 2625/8, t.j. vydal povolenie fakticky na vytvorenie skládky odpadu napriek tomu, že v zmysle ustanovení aj v tom čase platného zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (najmä jeho § 3 ods. 3 v spojení s § 32 ods. 1 písm. a)) má právomoc na vydanie takéhoto povolenia Slovenská inšpekcia životného prostredia a nie obec, v súvislosti s čím bola uzatvorená zmluva o dielo, na základe ktorej mala spoločnosť XXXXX získať zatiaľ bližšie neustálený prospech a Obec XXXXX mala obdržať sumu 1,50,-€ bez DPH za 1 tonu navezeného odpadu.

Následne uznesením vyšetrovateľa toho istého ČVS zo 14.06.2016 bolo vznesené obvinenie pre uvedený skutok proti XXXXX (v spojení so zamietnutím sťažnosti uznesením prokurátora OP Žilina č.k. 4 Pv 120/16/5511-5 zo 16.08.2016.

Uvedená vec súvisí s incidentom, kedy bolo aj na podklade inkriminovaných povolení započaté s návozom kalu z čistiarní odpadových vôd na pozemky v kat. úz. XXXXX v januári a februári 2016 (v ktorej veci je podaná obžaloba na OS Žilina pod č.k. 4Pv 44/16/5511-47 Žilina z 29.06.2017 na predstaviteľa firmy XXXXX pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zákona).

Vo veci bolo následne doplnené vyšetrovanie okrem množstva listinných podkladov aj o výpovede viacerých svedkov (vrátane zástupcu dotknutej Obce, opakovane tiež obvineného, resp. podozrivého).

Na základe vykonaného dokazovania sa nepodarilo s potrebnou mierou istoty preukázať pôvodný predpoklad a hypotézu, že úmysel obvineného z hľadiska formy a obsahu vydaných predmetných listín – „povolení“ zo 04.09.2013 a zo 16.09.2014 pre spoločnosť XXXXX na skladovanie odpadu (okrem iného aj popolu, škváry a prachu z kotlov, popolčeka z uhlia, bituménových zmesí, kameniva z vysokopečnej strusky) na pozemkoch v kat. úz. XXXXX parc. č. KN 2625/1 a KN-C 2625/8, smeroval k vydaniu povolení na vytvorenie skládky odpadu v zmysle ustanovení aj v tom čase platného zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (najmä jeho § 3 ods. 3 v spojení s § 32 ods. 1 písm. a)), na čo má právomoc Slovenská inšpekcia životného prostredia a nie obec.

Nepodarilo sa v konečnom dôsledku vyvrátiť obhajobu obvineného, že sa jednalo len o majetkovo-právne akty, t.j. vyjadrenia - súhlasy starostu ako štatutára obce k možnosti použiť pozemky na daný účel, avšak za súčasnej podmienky uzavretia ešte aj samostatnej zmluvy s obcou a najmä zaobstarania potrebných povolení – rozhodnutí príslušných kompetentných orgánov ochrany životného prostredia, resp. aj odpadového hospodárstva.

Orgány činné v trestnom konaní v tejto veci postupovali dôsledne v zmysle jednej zo základných zásad Trestného poriadku, a to zásady *náležitého zistenia skutkového stavu veci*, v zmysle ktorej *orgány činné v trestnom konaní postupujú tak,*

aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti a s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Pridŕžajúc sa tejto zásady, pochybnosti v rozsahu a intenzite dosahujúcej stupeň, kedy nemožno obvineného postaviť pred súd, vyplýva najmä z obsahu stanovísk, zaujatých na netrestnom úseku prokuratúry, a to konkrétne vyrozumienia OP Žilina č.k. Pd 30/16/5511-19 z 08.06.2016 (vybavenie podnetu na netrestnom úseku činnosti prokuratúry) a následne aj stanoviska netrestného oddelenia KP Žilina č.k. Kd 77/18/5500-8 zo 14.08.2018 (aj s jeho prílohami) k okolnostiam posudzovania inkriminovaných „povolení“, okrem ďalších dôkazov zabezpečených následne na základe pokynu toho istého dozorujúceho prokurátora, ktorý vydal pôvodne pokyn na riadne preverenie vecí po začatí trestného stíhania.

Vo vzťahu k tomu je potrebné odcitovať rozhodujúce pasáže stanoviska netrestného oddelenia KP Žilina č.k. Kd 77/18/5500-8 zo 14.08.2018, nasledovne:

Podľa textu sporných písomností Obec XXXXX, zast. starostom XXXXX vydáva „Povolenie“ spoločnosti XXXXX na skladovanie odpadu, pričom na rozdiel od „povolenia“ zo dňa 04.09.2013 „povolenie“ zo 16.09.2014 je formulované širšie, obsahuje širší rozsah odpadov a okrem iného aj obsahuje neurčité vymedzenie: „, ako aj iný odpad podľa vyhlášky MŽP č. 248/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov.“

Povolenie na prevádzkovanie skládky odpadov vydáva v integrovanom konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov Slovenská inšpekcia životného prostredia, ak sa jedná o skládku odpadov, ktorá prijíma viac ako 10 ton odpadu za deň a jej celková kapacita je viac ako 25 000 ton, okrem skládok inertných

odpadov. Skládku s menšou kapacitou a skládky na inertný odpad povoľuje ako stavbu v zmysle zákona č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) obec, avšak súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov vydáva okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.

(Poznámka: Ako príklad bol pripojený súhlas Okresného úradu Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o životné prostredie na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov činnosťou D1 - uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (skládku odpadov) pre žiadateľa XXXXX.)

V konkrétnom prípade bolo Obcou XXXXX vydané rozhodnutie o využívaní územia „Terénne úpravy XXXXX - Rybníky“ č. Výst. 229/2014/Ča zo dňa 04.04.2014 pre navrhovateľa XXXXX, avšak na terénne úpravy mohli byť použité odpady kat. č. 170504 - zemina a kamenivo iné ako uvedené v 170503 a 170506 - výkopová zemina iná ako uvedená v 170505.

Spoločnosť XXXXX podala na Okresný úrad XXXXX, odbor starostlivosti o životné prostredie žiadosť o rozšírenie vyjadrenia týkajúceho sa použitia kalov z čistiarní odpadových vôd pri terénnych úpravách (žiadosť pod č. OU4CM-OSZP-2015/000858 z decembra 2015, ktorá však bola zamietnutá).

Odpady uvedené v povoleniach obce zo dňa 04.09.2013 a 16.09.2014, napr. odpady kat. č. 100101 - popol, škvára a prach z kotlov, 100102 popolček z uhlia,

170101 - betóny, 170102 - tehly, 170107 - zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc iné ako uvedené v 170106, 100302 - bituménové zmesi iné ako uvedené v 100301 a ďalšie odpady (umelé ťažké kamenivo z vysokopecnej strusky - kamenivo do betónu, kamenivo pre nestmelené zmesi a zmesi stmelené hydraulickými spojivami) ako aj iné odpady podľa vyhl. č. 248/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, okrem nebezpečného odpadu, nie sú drobným stavebným odpadom a obec nebola oprávnená rozhodnúť o uložení týchto odpadov na uvedené parcely. Z platnej právnej úpravy vyplýva, že dočasne zhromažďovať presne stanovený druh odpadu možno len so súhlasom Okresného úradu a prevádzkovať skládku odpadu je možné len s povolením okresného úradu, alebo Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Aplikovať čistiarenske kaly a dnové sedimenty do poľnohospodárskej pôdy a do lesnej pôdy možno len za splnenia podmienok zákona č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K vyhodnoteniu predmetných „povolení“ zo dňa 04.09.2013 a zo dňa 16.09.2014 okresnou prokuratúrou ako súkromnoprávných súhlasov možno uviesť nasledovné:

Pokiaľ by sa aj spochybnili závery okresnej prokuratúry a predmetné „povolenia“ sa vyhodnocovali z hľadiska administratívneho práva, je možné konštatovať, že by ich bolo možné podradiť maximálne pod pojem „paakt“, pretože vydanie súhlasu na ukladanie, či vytváranie skládky konkrétnych druhov odpadov nepatrí do pôsobnosti obce.

Podľa právnej teórie paakt je zdanlivý, ničotný (nulitný) právny akt, z ktorého nevyplývajú následky, ktoré sú s rozhodnutím inak spojované, pretože vôbec nie je rozhodnutím orgánu verejnej moci, alebo síce áno, ale mimo jemu zákonom zverenú právomoc. Preto je neplatný od samého počiatku (ex tunc), z právneho hľadiska neexistuje a nikoho nezaväzuje.

Nakoľko takýto akt je neplatný ex tunc a nikoho nezaväzuje, nie je ho potrebné ani rušiť cestou protestu prokurátora, alebo inými prostriedkami. V prospech argumentácie okresnej prokuratúry však svedčí napríklad to, že povoľovanie skládok odpadu, alebo vydávanie súhlasov pre skladovanie odpadov sa uskutočňuje na úrovni štátnej správy.

Obce vykonávajú jednak samosprávnu pôsobnosť, ale uskutočňujú aj prenesený výkon štátnej správy. Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní orgány územnej samosprávy používajú odtlačok úradnej pečiatky so štátnym znakom, nápisom Slovenská republika a názvom obce alebo orgánu územnej samosprávy na rozhodnutia alebo osvedčenia dôležitých skutočností alebo oprávnení vo veciach, v ktorých vykonávajú štátnu správu podľa osobitných predpisov.

V oblasti samosprávy - teda správy vlastných záležitostí používajú obce pečiatku s erbom obce (§ 1 b ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Predmetné „povolenia“ sú opatrené pečiatkou s erbom obce, teda aj táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že sa jedná o správu vlastných záležitostí obce - súkromnoprávny súhlas.

V sporných „povoleniach“ sa ďalej odkazuje na to, že má byť uzatvorená Zmluva o dielo a prílohou bude súhlas životného prostredia. Z takejto formulácie vyplýva, že vyhotoviteľ si bol vedomý toho, že na ukladanie odpadu je potrebný ešte súhlas orgánu štátnej správy na úseku životného prostredia.

V ďalšom kroku si z Obce XXXXX tunajšia prokuratúra vyžiadala súvisiaci spisový materiál s cieľom zistenia, či sa obecné zastupiteľstvo zaoberalo použitím pozemku na dané účely.

Z podkladov vyplynulo, že na obecnom zastupiteľstve Obce XXXXX dňa 04.02.2014 bolo schválené uznesenie č. 5/2014 v znení „ Obecné zastupiteľstvo schvaľuje firmu XXXXX Ružinovská 3, Bratislava, IČO: 36759309 ako dodávateľa na násyp zeminy, kameniva a odpadov v zmysle povolenia ŽP a ďalších právnych noriem na parcelu KN č. 2625/1 a iné možné parcele. Cena za uloženie 1 tony zeminy je stanovená na 1,50 EUR.“

Teda z uvedeného uznesenia je zrejmé, že aj obecné zastupiteľstvo malo vedomosť o využití parciel obce na skladovanie odpadov spoločnosťou XXXXX ...

Do pozornosti je nutné uviesť skutočnosť, že tak na „povoleniach“, v uznesení zastupiteľstva, ale aj v zmluve o dielo, sa vždy odkazuje na súhlas, či podmienky určené Okresným úradom, odborom životného prostredia.

Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam, je tunajšie oddelenie toho názoru, že Okresná prokuratúra Žilina nepochybila, pokiaľ sporné „povolenia“ kvalifikovala ako súkromnoprávny súhlas vlastníka pozemku, ktorý nebolo potrebné, resp. dôvodné napádať protestom prokurátora.

Na základe uvedeného vyhodnotenia, v spojení aj s ďalšími zadováženými podkladmi, najmä príkladmo predloženými rozhodnutiami obce, resp. jej písomnými úkonmi v priebehu dotknutého funkčného obdobia samosprávy 2010-2014, t.j. zistenými spôsobmi používania pečiatok za Obec XXXXX s erbom obce a na správne akty v rámci prenesenej štátnej správy so štátnym znakom, nemožno z hľadiska zavinenia, ako jedného zo základných znakov do úvahy pripadajúcej skutkovej podstaty, s potrebnou mierou istoty preukázať v tomto prípade úmysel smerujúci k takému výkonu právomoci, ktorým by boli naplnené podmienky pre vyvodzovanie trestno-právnej zodpovednosti za zneužívanie právomoci verejného činiteľa. Prípadná aj trestno-právna zodpovednosť za neoprávnené nakladanie s odpadom (kalom z čističiek odpadových vôd), tak zostáva „na pleciach“ komerčnej spoločnosti, resp. jej predstaviteľa, keďže napriek absencii všetkých potrebných povolení s takouto činnosťou táto spoločnosť započala, čo je predmetom posudzovania vo vyššie spomenutej veci obžaloby podanej na OS Žilina pod č.k. 4Pv 44/16/5511-47 Žilina z 29.06.2017 na predstaviteľa firmy XXXXX pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zákona.

Eventuálne vyvodzovanie iných foriem zodpovednosti (všeobecne napr. tzv. "politickéj" zodpovednosti zo strany dotknutej komunity v rámci územnej samosprávy nielen vo vzťahu k starostovi, ale tiež poslancom obecného zastupiteľstva a pod.), keďže je zrejmé, že niektorí predstavitelia obce podporili proces, ktorý minimálne z hľadiska znášania environmentálnej záťaže predstavoval pre dotknutú obec negatívne dopady, navyiac aj v porovnaní hľadiska absencie aspoň ekonomickej kompenzácie z dôvodu javiacej sa vyššej ekonomickej výhodnosti primárne pre súkromnú spoločnosť, nie je úlohou orgánov činných v trestnom konaní, ak neexistujú žiadne ďalšie dostupné relevantné dôkazy - napríklad o korupčnom pozadí či motivácii.

Pokiaľ ide o aplikovanie princípu „*in dubio pro reo*“, nemožno považovať za správnu pozíciu, ktorá bola predmetom článku sudcu XXXXX publikovaného v roku 2012 (<http://www.pravnelisty.sk/clanky/a119-k-zasade-v-pochybnostiach-v-prospech-poskodeneho-uplatnovej-v-pripravnom-konani>), v tej jeho časti, kde sa uvádza:

„...prokurátori pri podávaní obžalôb a pri zastavovaní trestného stíhania v prípravnom konaní vychádzajú naďalej zo zásad, ktorých základným východiskovým bodom je to, že ak je vec vedená v prípravnom konaní sporná (t. j. najčastejšie, ak si zabezpečené dôkazy vzájomne odporujú) nie je možné vec zastaviť, prípadne rozhodnúť iným spôsobom, ale je nevyhnutné podať na obvineného obžalobu a vykonať hlavné pojednávanie ...“ a naopak sa možno stotožniť s ďalšou časťou citovaného článku, v ktorej je uvedené, že „zo žiadnych ustanovení Trestného poriadku nemožno vyvodiť existenciu zásady, ktorá by stanovovala, že v pochybnostiach, ktoré sa nedajú odstrániť ani ich dôsledným vyhodnotením, by mali orgány činné v trestnom konaní postupovať vždy v prospech poškodeného, respektíve v neprospech podozrivej osoby. Alebo povedané inak, to, že zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného môže použiť len súd je nepochybné, avšak uvedené na druhej strane vôbec neznamená, že orgány činné v trestnom konaní môžu v prípravnom konaní a priori postupovať v neprospech obvineného (či podozrivej osoby) pri akýchkoľvek pochybnostiach.“

Za daného dôkazného stavu, nakoľko sa nejaví ani perspektíva žiadnej takej zmeny dôkaznej situácie, ktorá by k zmysluplnému vedeniu trestného stíhania a postaveniu obvineného pred súd za predmetný skutok mohla smerovať, bolo na mieste trestné stíhanie po skončení vyšetrovania zastaviť tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Zároveň došlo pri zachovaní totožnosti a jednoty skutku k aktualizácii skutkovej vety tak, aby bola v súlade s výsledkami vykonaného vyšetrovania a tomu prislúcha aj dôvod zastavenia trestného stíhania, keďže k vydaniu inkriminovaných dokumentov došlo, avšak nepodarilo sa preukázať všetky okolnosti, ktoré by mohli viesť k hodnoteniu konania ako trestného činu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

Mgr. Alexander Feník
prokurátor